
Rapport Quickscan

Eerste projectfase van het NGE-bodemonderzoek

Blaricummermeent

NGE-bodemonderzoek

Rapport Quicksan

Eerste projectfase van het NGE-bodemonderzoek

Projectnummer	: 07246
Locatie	: Blaricummeent
Opdracht	: fase 1 (Quicksan) definitief
Opdrachtgever	: Gemeente Blaricum de heer R. Hoksbergen Postbus 125 1260 AC Blaricum
Plaats en datum	: Riel, 3 augustus 2004
Rapport	: RO-040028
Auteur	: Drs. Th.M. van den Berg, historicus
Goedgekeurd door	: Ing. E. van den Berg

Riel Explosive Advice and Services Europe B.V.

Ing. E. van den Berg
General Manager ERW

Copyright 2004. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de houders van het auteursrecht. De opdrachtgever mag voor intern gebruik duplicaten maken.

Inhoudsopgave

	Pagina
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Probleemsituatie	5
1.3. Doel	5
1.4. Werkwijze	5
2. Locatiegebonden informatie	7
2.1. Afbakening van het onderzoeksgebied	7
2.2. De locatie: historisch gebruik	7
2.3. De Locatie: Toekomstig gebruik	7
3. Geraadpleegde bronnen	8
3.1. Inleiding	8
3.2. Algemene documentatie	8
3.2.1. Literatuur en archiefinstellingen	8
3.3. Specifieke documentatie	8
3.3.1. Bombardementsgegevens	8
3.3.2. Kaartmateriaal	8
3.3.3. Luchtfotoarchief	9
3.3.4. EOCKL MORA's / WO's en mijnenkaarten	9
4. Onderzoekresultaten	10
4.1. Inleiding	10
4.2. Algemene historische context	10
4.3. Detailstudie van de locatie	11
4.4. Vliegtuigen en bombardementsgegevens	12
4.5. Luchtfoto's	12
4.6. Resultaten EOCKL	12
4.6.1. MORA's / WO's	12
4.6.2. Mijneveldkaarten	12
5. Financiële aspecten / Bijdragebesluit	13
5.1. Bijdragebesluit	13
5.2. Negatief advies	13
6. Conclusie en advies	14
6.1. Mogelijke Blindgangers	14
6.2. Bijdragebesluit	14
6.3. Advies	14
7. Bijlagen	15
Bijlage A De opdracht (losbladig)	15
Bijlage D Procedureschema van het volledige NGE-bodemonderzoek	16
Bijlage E Gehanteerde begrippen	18
Bijlage F1 Literatuur	20

Bijlage F2	Overzicht van de (archief) instellingen en de geraadpleegde bronnen.....	21
Bijlage F3	Overzicht geraadpleegde documenten Streekarchief 't Gooi.....	22
Bijlage G1	Overzicht MORA's EOCKL Blaricum	23
Bijlage G2	Overzicht MORA's EOCKL Huizen	25
Bijlage M1	Onderzoekslocatie	28
Bijlage M2	Stafkaart WOII nr. 361	29
Bijlage M3	Overzicht Geallieerde opmars maart-april 1945.....	30
Bijlage N	Brief Negatief advies Bijdragebesluit kosten ruiming explosieven Tweede Wereldoorlog (losbladig).....	31

---

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING

Gemeente Blaricum bereidt momenteel de ontwikkeling voor van de Blaricummermeent. Op deze locatie wordt een woonwijk en een bedrijventerrein aangelegd. Tevens worden de recreatieve mogelijkheden van het Gooimeer ontwikkeld.

In het kader van een zorgvuldige voorbereiding heeft gemeente Blaricum diverse onderzoeken laten uitvoeren teneinde mogelijke risico's en knelpunten reeds in de planfase te identificeren en beheersmaatregelen te definiëren.

Een van verrichte onderzoeken is voorliggende Quickscan naar de mogelijke aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven (NGE'n) achtergebleven na de Tweede Wereldoorlog.

De noodzaak tot een advies ligt in de verantwoordelijkheid van de gemeente Blaricum inzake Openbare Orde en Veiligheid (OOV) in relatie tot de mogelijke aanwezigheid van NGE'n opgesloten.

1.2. PROBLEMSITUATIE

In het kader van de ontwikkeling van de Blaricummermeent zal een breed scala aan (bodem-) activiteiten gaan plaatsvinden. Tevens zal het gebied onder andere een woonfunctie krijgen. Indien er zich één of meerdere NGE'n in de bodem bevinden, is dat een potentieel risico in het kader van de Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Bovendien zal stagnatie van de werkzaamheden in de uitvoeringsfase door het aantreffen van NGE'n direct aanzienlijke kostenverhogingen tot gevolg hebben. Het is daarom van groot belang reeds in de planfase duidelijkheid te krijgen over de omvang van het eventuele probleem teneinde de veiligheid voor personeel en omgeving tijdens de realisatiefase te kunnen garanderen. Daarnaast is het in het kader van de exploitatie essentieel de kosten van een eventueel noodzakelijk NGE-bodemonderzoek vooraf in kaart te hebben gebracht.

1.3. DOEL

Het onderzoeksdoel van de Quickscan-analyse is het gegrond uitbrengen van een positief of negatief advies voor de genoemde locatie. Een positief advies wordt gegeven indien "het gereede vermoeden van de aanwezigheid van (een) Niet Gesprongen Explosie(f)ven, die na de Tweede Wereldoorlog zijn (is) achtergebleven" bestaat. Een negatief advies wordt gegeven indien onvoldoende onderbouwing bestaat dit "gereede vermoeden" te concluderen.

1.4. WERKWIJZE

Het onderzoek is gestart met een brede benadering van de probleemstelling zoals die is geformuleerd in § 1.2. Allereerst zijn er afspraken gemaakt met de opdrachtgever en is met behulp van de beschikbare literatuur en documentatie een Quickscan gemaakt van het te onderzoeken gebied.

Als aanvulling op de literatuur is er een aantal archieven (waaronder ook de Nederlandse luchtfotoarchieven) geraadpleegd. Daarnaast heeft REASeuro het Explosieven Opruimings

Commando Koninklijke Landmacht (EOCKL) verzocht om aan te geven of er mijnevelden hebben gelegen binnen of in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Eveneens zijn bij deze instantie alle uitvoeringsopdrachten inzake meldingen van aangetroffen explosieven binnen de gemeente Blaricum en Huizen opgevraagd.

Het daaropvolgende deel van het onderzoek heeft een meer theoretische karakter; het verzamelen van feiten, het analyseren van de aangetroffen informatie en het rapporteren van de bevindingen.

---

2. LOCATIEGEBONDEN INFORMATIE

2.1. AFBAKENING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied voor de Blaricummermeent en bestaat uit de Blaricummermeent, het Voorland Stichtse Brug en het gebied Stichtseweg.

De Blaricummermeent, met een oppervlakte van circa 55 hectare, wordt aan de noordkant begrensd door het Gooimeer en aan de oostkant door de rijksweg A27. Aan de zuidzijde ligt de woonwijk Bijvanck. Ten westen wordt het gebied begrensd door de gemeentegrens tussen Huizen en Blaricum.

Het Voorland Stichtse Brug ligt in noordoostelijke richting in het verlengde van de Blaricummermeent. De strook ligt ingeklemd tussen het Gooimeer en de A27.

Het gebied Stichtseweg betreft de huidige groenzone gelegen tussen de Bijvanck en de A27, tot aan de Randweg Oost.

Het onderzoeksgebied is weergegeven in bijlage 1.

2.2. DE LOCATIE: HISTORISCH GEBRUIK

Al eeuwen lang is het terrein rondom Blaricum gebruikt als landbouwgrond. De Blaricummermeent wordt vooral gebruikt als grasland ten behoeve van de veeteelt.

2.3. DE LOCATIE: TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het onderzoeksgebied krijgt een nieuwe functie. De landbouwfunctie komt te vervallen en het gebied zal een woon-/werkfunctie krijgen. Tevens wordt de recreatieve functie van het Voorland Stichtse Brug versterkt. Hiertoe zullen binnen het plangebied de volgende activiteiten gaan plaatsvinden:

1. De aanleg van de duurzame nieuwe woonwijk Blaricummermeent.
2. De aanleg van een hoogwaardig regionaal bedrijventerrein langs de A27.
3. De aanleg van een optimale ontsluiting van het woongebied en het bedrijventerrein voor zowel auto- als fietsverkeer en openbaar vervoer.
4. De versterking van de recreatieve mogelijkheden aan het Gooimeer ter plaatse van het Voorland Stichtse Brug.

---

3. GERAADPLEEGDE BRONNEN

3.1. INLEIDING

Om tot een gedegen analyse te komen, zijn de afzonderlijke onderdelen van het historisch onderzoek doorlopen; het in kaart brengen van de locatie, inventariseren en benaderen van (officiële) bronnen; verzamelen, interpreteren en analyseren van het feitelijk (foto) materiaal en tot slot het verwerven van aanvullende relevante informatie. Door archief- en literatuuronderzoek is een duidelijk beeld ontstaan van de situatie ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

Uiteindelijk is het totaal aan gegevens geanalyseerd en zijn daaruit de conclusies getrokken op basis waarvan de opdrachtgever een verantwoord besluit kan nemen inzake eventueel te nemen vervolgstappen.

3.2. ALGEMENE DOCUMENTATIE

3.2.1. Literatuur en archiefinstellingen

In dit rapport is een veelheid aan documentenmateriaal verwerkt. Om te beginnen is er een uitgebreide literatuurstudie gedaan. Een literatuurlijst is als bijlage F1 opgenomen. Vervolgens is in eerste instantie het streekarchief het Gooi nauwgezet doorzocht. Daarnaast is ook het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) te Amsterdam bezocht.

Tevens is gebruik gemaakt van de archieven van het EOCL en het luchtfotoarchief van de Bibliotheek Landbouwuniversiteit Wageningen (BLUW).

3.3. SPECIFIEKE DOCUMENTATIE

3.3.1. Bombardementsgegevens

Bombardementsgegevens zijn uit verschillende bronnen ingewonnen. De *Royal Air Force* heeft alle vlucht- en bombardementsgegevens opgetekend in het zogenoemde *Operational Record Book* (ORB). In deze dagtekeningen van de diverse luchtmissies zijn ook de gegevens van enkele Amerikaanse luchtlegers die tijdens WOII in Engeland gestationeerd waren opgenomen. De ORB-gegevens worden bewaard in het *Public Record Office* (nationale archief van Engeland) in Londen. De specifieke Amerikaanse gegevens liggen in de *National Archives* in Washington DC.

Verder is veel informatie over vluchten en bombardementen te vinden op het internet en in het tweedelige boekwerk met supplement *En nooit was het stil...* van G.J. Zwanenburg. Dit laatste boekwerk is een afspiegeling van de belangrijkste gebeurtenissen vanuit de lucht boven Nederland op datum gerangschikt.

3.3.2. Kaartmateriaal

Kaarten maken evenals luchtfoto's een belangrijk deel uit van het onderzoek. Voor het project is van diverse soorten kaartmateriaal gebruik gemaakt. Naast oude plattegronden en (staf)kaarten is er tevens gebruik gemaakt van digitale kaarten van de huidige situatie. Deze laatste categorie kaarten wordt voornamelijk in combinatie met luchtfoto's gebruikt. Door de kaart van de huidige situatie te projecteren op de historische luchtfoto's is het mogelijk om eventuele verwoestingen binnen het

onderzoeksgebied duidelijk aan te geven en te vertalen naar een Rijksdriehoek (RD)-coördinaat. Dit is nodig omdat tijdens de WOII de geallieerden een uniek kaart-coördinaatstelsel met vaknummers hanteerden (zie bijlage M7).

3.3.3. Luchtfotoarchief

Van de BLUW is een brede verscheidenheid aan luchtfoto's geïnventariseerd en geanalyseerd. Voor het onderzoek is een selectie gemaakt uit dit uitgebreide luchtfotoarchief (zie bijlage F3). Tevens is er contact gelegd met het luchtfotoarchief te Emmen (TOPOD).

3.3.4. EOCKL MORA's / WO's en mijnenkaarten

In 1971 heeft het EOCKL van het Ministerie van Defensie de taak voor het ruimen van aangetroffen Niet Gesprongen Explosieven van de Hulpverleningsdienst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken overgenomen. Vanaf die tijd zijn alle meldingen van aangetroffen NGE'n vrij nauwgezet bijgehouden.

MORA's / WO's

Van alle meldingen binnen de gemeenten Blaricum en Huizen die vanaf 1971 tot heden zijn uitgevoerd door het EOCKL, is de inventaris van de uitvoeringsrapporten, de MORA's (Munitie Opdracht Ruimrapport, zie bijlage E) geraadpleegd. Vanaf de jaren '90 worden deze uitvoeringsrapporten, werkopdrachten (WO's) genoemd. Door het inventariseren van de MORA's en WO's die betrekking hebben of kunnen hebben op de Blaricumse gemeente en/of de directe omgeving hiervan kan worden nagegaan of mogelijke blindgangers al geruimd zijn in het verleden. Tevens wordt meer inzicht verkregen in de gevechtsactiviteiten die in het gebied hebben plaatsgevonden.

Mijnenkaarten

Om na te gaan of er gedurende de oorlogsjaren mijnevelden zijn gelegd en/of geruimd, zijn bij het EOCKL de mijnenkaarten opgevraagd van het gebied. Hiervoor zijn stafkaarten beschikbaar waarin de verschillende velden zijn ingetekend. Bovendien wordt in het geval van daadwerkelijke voormalige mijnevelden aan de hand van aparte staatjes in een situatieschets de ligging aangegeven en informatie verstrekt over onder meer het aantal mijnen en het type.

---

4. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1. INLEIDING

In zijn algemeenheid kan worden vastgesteld dat Blaricum niet of nauwelijks is blootgesteld aan gevechtsactiviteiten gedurende de Tweede Wereldoorlog. Het is belangrijk te vermelden dat heel Nederland NGE'n aangetroffen kunnen worden. Boven Nederland heeft gedurende 1939-1945 vele luchtgevechten plaatsgevonden tussen de Geallieerde en Duitse gevechtseenheden. Locaties zoals meren, rivieren en zeeën werden vaak gebruikt door bommenwerpers in nood om hun bommenlast te lozen.

4.2. ALGEMENE HISTORISCHE CONTEXT

In de vroege ochtend van 10 mei 1940 werd Nederland opgeschrikt door de binnenvallende Duitse legers en een luchtmada. Rondom Den Haag en de voormalige vliegvelden Ockenburgh, Ypenburg en Valkenburg vonden op diverse plaatsen luchtlandingen plaats (zie bijlage M3). Het doel van de Duitse generale staf was om zo snel mogelijk de Nederlandse regering en koningin in Den Haag gevangen te nemen zodat Nederland onbestuurbaar zou worden.

Na de zinloze bombardementen op Rotterdam heeft de Nederlandse regering op 14 mei 1940 gecapituleerd.

Nadat de geallieerden op 6 juni 1944 in Normandië waren geland, werd er in hoog tempo opgerukt in alle richtingen. Met name de verovering van enkele zeehavens was om logistieke redenen van enorm belang. Antwerpen moest daarom snel worden ingenomen.

Na de mislukte "slag om Arnhem" in september 1944, kwam het front stil te liggen dwars door Nederland. De maanden september tot en met november 1944 hebben de geallieerden gebruikt voor het zuiveren van nog door de Duitsers bezette gebieden ten zuiden van de "grote rivieren".

Het front heeft vervolgens de gehele winter '44-'45 langs de rivier de Maas nagenoeg stilgelegen. In deze winter zijn de posities aan weerszijden van deze linie door beide partijen versterkt.

Dat de aanval uiteindelijk in het voorjaar weer zou doorgaan was ook voor de Duitsers bekend. Deze aanval werd verwacht vanuit het zuid-westen. De posities aan dit front werden versterkt (zie bijlage M5 en M6).

De geallieerden zijn uiteindelijk op 24 maart 1945 de Rijn bij Wesel (D) overgestoken en hebben van daaruit Nederland verder bevrijd tot aan de globale verticale lijn Amersfoort-Wageningen. De provincies Noord- en Zuid-Holland alsmede Utrecht werden pas vanaf 5 mei bevrijd (zie bijlage M3 voor een overzicht van de Geallieerde opmars maart-april 1945).

4.3. DETAILSTUDIE VAN DE LOCATIE

Over Blaricum en de directe omgeving tijdens de Tweede Wereldoorlog is niet tot nauwelijks gepubliceerd. Het gebied is grotendeels gespaard gebleven van oorlogsbeschadigingen en gevechtsactiviteiten.

In tabel 1 is een zestal gebeurtenissen in Blaricum en omgeving gedurende de Tweede Wereldoorlog weergegeven.

Nr	Blz.	Datum	Gebeurtenis
1	39 ZWA I	17 mei 1940	Coastal Command van RAF maakt van Huizen en omgeving luchtfoto's.
2	74 ZWA I	11/12 augustus 1940	Een Blenheim van Coastal Command werpt bommen op een lichtbaken bij Huizen.
3	74 ACH	5 oktober 1940	Een pand aan de Melkweg nr. 13 te Blaricum is getroffen door een bom.
4	132 ZWA I	19/20 november 1940	Een Wellington doet een aanval op een vermoedelijk radiostation bij Huizen. Resultaten onbekend.
5	167 ZWA II	28 februari 1944	Een vliegtuig van 8th US Air Force doet een aanval met boordwapens op een schip dat zich in de haven van Huizen bevindt. Geen resultaat.
6	261 ZWA II	29 juli 1944	Vliegtuigen van 8th US Air Force doen een aanval met boordwapens op een radiostation en verkeersdoelen bij Huizen.

Tabel 1: Oorlogshandelingen in Blaricum en omgeving

Literatuurverwijzingen¹:

- ZWA (I en II)   Zwanenburg, G.J., *En Nooit was het Stil. Kroniek van een Luchtoorlog* (2 dln.; Oldemarkt).
- ACH   *Ach lieve tijd, Duizend jaar 't Gooi en de Gooiers.*

¹ Voor een volledig literatuuroverzicht zie bijlage F1.

4.4. VLIEGTUIGEN EN BOMBARDEMENTSgegevens

In tabel 1 is er een chronologisch overzicht weergegeven van de belangrijkste gevechtsactiviteiten in- en rondom Blaricum gedurende de Tweede Wereldoorlog. In de linker kolom is de herkomst van de informatie weergegeven (zie bijlage F1). Uit de informatie kan worden geconcludeerd dat de onderzoekslocatie nooit gebombardeerd is geweest. Ook is niet gebleken dat er vliegtuigen zijn neergestort op de onderzoekslocatie.

Desondanks bestaat er een kleine kans dat er NGE'n aanwezig zijn in de bodem van het onderzoeksgebied vanwege de ligging ten opzichte van de voormalige Zuiderzee. De Zuiderzee werd namelijk vele male door de Geallieerde bommenwerpers in nood gebruikt als afwerpgebied voor hun bommen. Hiervoor zijn echter geen concrete aanwijzingen. De kans op het aantreffen van NGE'n door genoemde oorzaak is dermate klein dat gesproken kan worden van een maatschappelijk aanvaardbaar risico.

4.5. LUCHTFOTO'S

Van de twee luchtfotoarchieven die Nederland telt is die van Landbouwuniversiteit van Wageningen bezocht. Het grootste gedeelte van deze fotocollectie dateert van begin 1944 tot en met het einde van de oorlog in mei 1945. De luchtfoto's die het onderzoeksgebied dekken zijn voor dit onderzoek opgevraagd en bekeken. Helaas dekken de meeste luchtfoto's het onderzoeksgebied net niet. Er is één serie luchtfoto's aangetroffen in het archief te Wageningen die het gebied wél dekt. Echter, deze foto's zijn van een dusdanig slechte kwaliteit dat er geen analyse gemaakt kan worden van deze luchtfoto's.

Het archief van de TOPOD te Emmen beschikt wellicht over een kwalitatief betere serie foto's. Door vakantie en ziekte van een aantal medewerkers van het archief is het echter niet mogelijk gebleken dit archief voor 18 augustus 2004 te bezoeken. Op grond van de literatuurstudie wordt echter verwacht dat op deze foto's geen sporen van gevechtsactiviteiten zichtbaar zijn.

4.6. RESULTATEN EOCKL

4.6.1. MORA's / WO's

De inventaris van het archief van het EOCKL is geraadpleegd. Er zijn geen MORA's en WO's aangetroffen in dit archief, die direct betrekking hebben op het plangebied. Wel is een tweetal MORA's aangetroffen die betrekking hebben op de Blaricumse wijk de Buizerd, ten zuiden van het plangebied.

Een overzicht van de geraadpleegde MORA's en WO's van zowel Blaricum als Huizen zijn in **bijlage G1 en G2** weergegeven.

4.6.2. Mijneveldkaarten

Na de Tweede Wereldoorlog is er direct een inventarisatie gemaakt van alle bekende en vermoedelijke mijnevelden in Nederland. De kaarten waarop de mijnevelden staan aangegeven worden beheerd door het EOCKL. Bestudering van deze informatie heeft uitgewezen dat er geen mijnevelden hebben gelegen in het onderzoeksgebied.

---

5. FINANCIËLE ASPECTEN / BIJDRAGEBESLUIT

5.1. BIJDRAGEBESLUIT

Voor een bijdrage in de kosten van het NGE-bodemonderzoek kan gebruik worden gemaakt van de regeling zoals opgenomen in Staatsblad 597, d.d. 3 december 2002. In deze regeling worden wijzigingen doorgevoerd op het "Bijdragebesluit kosten ruiming explosieven Tweede Wereldoorlog" (Staatsblad 402).

De bijdrage in het kader van deze regeling bedraagt maximaal 80% van de declarabele kosten. Voor een overzicht van de declarabele kosten wordt verwezen naar het Bijdragebesluit. De declarabele kosten zijn het totaal van de voor een bijdrage in aanmerking komende kosten verminderd met de drempelbijdrage. De drempelbijdrage bedraagt € 2,50 per inwoner van de gemeente waarin de opsporingsactie plaatsvindt.

5.2. NEGATIEF ADVIES

Om voor een bijdrage in aanmerking te komen dient er een positief advies te worden afgegeven voor het project. Een positief advies wordt gegeven indien "het gerede vermoeden van de aanwezigheid van (een) Niet Gesprongen Explosie(f)ven, die na de Tweede Wereldoorlog zijn (is) achtergebleven" bestaat. Een negatief advies wordt gegeven indien onvoldoende onderbouwing bestaat dit "gerede vermoeden" te concluderen.

Op grond van dit onderzoek wordt niet aan de voorwaarden voor een positief advies voldaan omdat er onvoldoende onderbouwing is voor de aanwezigheid van NGE'n in de bodem van de onderzoekslocatie.

---

6. CONCLUSIE EN ADVIES

6.1. MOGELIJKE BLINDGANGERS

Op of in de nabijheid van de onderzoekslocatie hebben geen grondgevechten plaatsgevonden. Tevens is het gebied nooit gebombardeerd geweest en zijn er geen mijnevelden gelegd.

De kans op het aantreffen van NGE'n in de bodem van de onderzoekslocatie wordt derhalve zeer klein geacht. Desondanks kan er altijd een NGE worden aangetroffen in de bodem. De kans daarop is echter niet groter dan in overige gebieden in Nederland waar geen gevechtshandelingen hebben plaatsgevonden. Het risico dat hieruit voortvloeit mag dan ook worden beschouwd als een maatschappelijk aanvaardbaar risico

6.2. BIJDRAGEBSLUIT

Op grond van dit onderzoek wordt voor de onderzoekslocatie een negatief advies afgegeven. Dit betekent dat geen aanspraak kan worden gemaakt op een bijdrage op grond van het Bijdragebesluit.

6.3. ADVIES

Het negatief advies kan worden beschouwd als een bereikt einddoel. Er zijn onvoldoende aanwijzingen aangetroffen om een nader onderzoek naar de aanwezigheid van NGE'n te rechtvaardigen. Geadviseerd wordt de werkzaamheden in het kader van het plan Blaricummeerment op reguliere wijze uit te voeren en geen rekening te houden met NGE'n.

---

7. BIJLAGEN

Bijlage A   De opdracht (losbladig)

In deze bijlage is een uiteenzetting van de totaalaanpak voor het NGE-bodemonderzoek opgenomen. Op de omslag staat ook een schematische weergave.

De integrale totaalaanpak is opgebouwd uit vijf afzonderlijke fasen. Op basis van de onderscheidenlijke faserapporten kan de opdrachtgever een weloverwogen besluit nemen en zijn vervolgacties plannen. Een afbakening van de verantwoordelijkheden wordt gewaarborgd, waarmee de veiligheid is gediend. Daarnaast wordt voorkomen dat de opdrachtgever achter de ontwikkelingen aanloopt en met een veiligheidsprobleem, een financiënprobleem en/of de gevolgen van schadeclaims wordt geconfronteerd.

De eerste fase is de Quickscan-analyse:

Voorafgegaan door:

Aanvraag opdrachtgever, offerte REASeuro, opdrachtbevestiging opdrachtgever

1	<p>Quickscan-analyse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Advisering middels een indicatieve rapportage 	<p>Informatie in de voorfase van een project over de consequenties en mogelijke aanpak van de NGE-problematiek (een project).</p> <p>doel: Positief / negatief advies en een kostenindicatie voor fase 2.</p>
---	---	---

De tweede fase is het Onderzoek:

Voorafgegaan door:

Aanvraag opdrachtgever; offerte REASeuro; opdrachtbevestiging opdrachtgever.

2	<p>Onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodem - Historisch - Getuigen - Locatie, etc. - Advisering middels rapportage 	<p>Afbakening van het probleem (project) zowel technisch als financieel (richting bepalend).</p> <p>Doel: In kaart brengen van de omvang van het verdachte gebied en vaststellen van de opsporingsmethode. Kostenindicatie voor fase 3</p>
---	---	--

De derde fase is de Werkvoorbereiding:

voorafgegaan door:

Aanvraag opdrachtgever; offerte REASeuro; opdrachtbevestiging opdrachtgever.

3	<p>Werkvoorbereiding</p> <p>Plan van Aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opsporingsplan - (voorlopig) Ruimplan - Calamiteitenplan - Bestek - Aanbesteding 	<p>De doelstelling is het vaststellen van de situatie na het project met het verloop in stappen naar die eindsituatie. Door de integratie van de verschillende expertises wordt een efficiënte en doelmatige aanpak gerealiseerd.</p> <p>Doel: Opstellen van het Plan van Aanpak en op basis hiervan tot de aanbesteding komen. Kostenindicatie voor fase 4</p>
---	--	---

De vierde fase is de Uitvoeringsfase:

Voorafgegaan door:

Aanvraag opdrachtgever; offerte REASeuro; opdrachtbevestiging opdrachtgever.

4 Uitvoeringsrapport <ul style="list-style-type: none"> - Begeleiding en coördinatie van de uitvoering - Toezicht op een correcte en efficiënte uitvoering - Voortgangsoverleg - Periodieke rapportages	<p>De uitvoering wordt conform het vastgestelde Plan van Aanpak uitgevoerd. Bijsturing en afstemming op de dagelijkse voortgang zal in nauw overleg met alle betrokkenen plaatsvinden.</p> <p>doel: Begeleiding en coördinatie van de uitvoering. Voortgangsrapportages aan de opdrachtgever.</p>
---	---

De vijfde fase is de Oplevering:

Voorafgegaan door:

Aanvraag opdrachtgever; offerte REASeuro; opdrachtbevestiging opdrachtgever.

5 Oplevering <ul style="list-style-type: none"> - Evaluatieverslag - VVE-verklaring - Afsluiting	<p>Alle resultaten worden in een evaluatierapport vastgelegd. Het Plan van Aanpak en de Uitvoering worden op basis van de gehanteerde uitgangspunten met elkaar vergeleken. De analyse van deze gegevens maakt de effectiviteit van de uitvoering voor de opdrachtgever inzichtelijk. Daarnaast wordt een document opgemaakt, met daarin de evaluatie van het totale project opgenomen, waaruit het resultaat van het NGE-bodemonderzoek blijkt (VVE-verklaring).</p> <p>Doel: De Uitvoering evalueren en de resultaten spiegelen aan de planning. Daarnaast het verstrekken van een VVE-verklaring.</p>
--	--

Het eindproduct wordt door het samenstel van vijf rapportages gekenmerkt, die samen het volledig NGE-bodemonderzoek beschrijven.

Door de modulaire opbouw krijgt de opdrachtgever meer grip op de aanpak van het totale project. Bovendien wordt zo de mogelijkheid om in de preventieve sfeer het NGE-probleem te 'tackelen' geboden.

Hiermee wordt aan de behoefte van de opdrachtgever invulling gegeven en worden kosten op de uiteindelijke uitvoering van het NGE-bodemonderzoek als totaalproject bespaard. Daarnaast worden door het voorkomen van vertragingen in ontwikkelingsplannen in het kader van het bestemmingsplan en of het voorkomen van schadeclaims als gevolg van wettelijke regelgeving en contractverplichtingen kostenbesparingen gerealiseerd.

Algemene afkortingen

2nd TAF	Second Tactical Air Force
AEAF	Allied Expeditionary Air Force
BLUW	Bibliotheek Landbouw Universiteit Wageningen UR, Speciale Collecties
EOCKL	Explosieven Opruimings Commando Koninklijke Landmacht
FLAK	Flugzeug Abwehr Kanone
MORA	Munitie Opdracht Ruimrapport
NA	Nationaal Archief
NGE	Niet Gesprongen Explosief
NIOD	Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
PRO	Public Record Office
RD	Rijksdriehoek
TOPOD	Topografische Dienst
WOII	Tweede Wereldoorlog

Bouwlocatie (werkgebied)

De te bebouwen locatie is het gebied waarin zich activiteiten in de bodem afspelen, zoals grondverzet en heien etc. Deze activiteiten, die ontplooid worden binnen de toekomstige bestemming, vormen de aanleiding voor het NGE-bodemonderzoek.

FLAK

FLAK was het gevreesde Duitse luchtafweergeschut van diverse kalibers en staat voor *Flugzeug Abwehr Kanone*

MORA's / WO's

Munitie opdracht ruimrapport van de EOCKL: de rapportages van meldingen van alles wat verdacht is een NGE te zijn. Indien er daadwerkelijk sprake is van een NGE, staat in de rapportage de ruiming ervan ook vermeld. In het algemeen zijn dit de meldingsrapporten van de plaatselijke politie aan het EOCKL. De achterzijde van het document wordt door de EOD gebruikt voor de registratie van de uitvoering van de opdracht.

Niet Gesprongen Explosieven (NGE'n)

Onder het begrip Niet Gesprongen Explosieven wordt in het algemeen verstaan: bommen en gevechtsladingen; geleide en ballistische projectielen; munitie voor artillerie, mortieren en klein-kaliberwapens; alle mijnen, torpedo's en dieptebommen; vernielingsladingen; al dan niet pyrotechnische vuurwerken; bundelrekken, moederbommen en dispensers; inrichtingen in werking gesteld door patronen en stuwstoffen; elektrische ontstekingsinrichtingen.

Onderzoeksgebied

Het gebied waar het historische onderzoek zich op heeft gericht.

Positief advies

Het gereede vermoeden dat NGE('n) kunnen worden aangetroffen.

Verdacht gebied

Het gebied waarvan de mogelijkheid tot het aantreffen van NGE'n door middel van feitelijk materiaal is onderbouwd.

Veiligheid

Door een projectmatige aanpak met experts wordt de veiligheid gegarandeerd.

Onder het begrip veiligheid worden in dit verband de volgende aspecten verstaan:

- Openbare Orde en Veiligheid (OOV);
- Veiligheid in relatie tot de arbeidsomstandigheden (personele veiligheid).

Openbare Orde en Veiligheid

Op grond van de Gemeentewet (artikel 219 en 220) is de B&W van de betrokken gemeente verantwoordelijk voor Openbare Orde en Veiligheid binnen een project.

Dit betekent dat de burgemeester de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft voor wat betreft alle activiteiten die bij de handhaving van de veiligheid worden uitgevoerd, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Veiligheid en arbeidsomstandigheden

Uit hoofde van de Arbo-wet is de betrokken gemeente als werkgever en/of opdrachtgever verantwoordelijk voor het waarborgen van de veiligheid van haar werknemers of door haar gecontracteerde derden. Binnen de gemeente berust deze verantwoordelijkheid bij de gemeenteraad.

Ach lieve Tijd, Duizend jaar 't Gooi en de Gooiers

Eigen Perk 1995 jrg. 1.

Fries, W.H.M., *Oorlog in het Gooi* (Hulst 1995).

Korthals Altes, A., *Luchtgevaar. Luchtaanvallen op Nederland 1940-1945* (Amsterdam 1984).

Middlebrook, M. & C. Everitt, *The Bomber Command War Diaries. An Operational reference book 1939-1945* (Leicester 1996).

Nater, J.P., *10 mei 1940. Luchtoorlog boven Nederland* (Rotterdam 1982).

Zwanenburg, G.J., *En Nooit was het Stil. Kroniek van een Luchtoorlog* (2 dln.; Oldemarkt).

- REASeuro Bibliotheek
- REASeuro Database
- Streekarchief 't Gooi (Hilversum)
- Nationaal Archief (NA) te 's-Gravenhage
- Landbouwniversiteit van Wageningen
- Archief van het Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht (EOCKL) te Culemborg
- Internet

1.25 OPENBARE ORDE & VEILIGHEID, DEFENSIE

Luchtbeschermingsdienst, 1927-1946 (Toegang D)

Luchtbeschermingsdienst Hilversum wijk II E 1939-1945 (Toegang S)

01.05 MAAND- EN VERGADERVERSLAGEN

05.02 ARCHIEF

nr. 3 Uitgegane stukken 1940 apr.-1942 dec.

nr. 5 Uitgegane stukken 1941

nr. 7 Uitgegane stukken 1942

nr. 10 Uitgegane stukken 1943

nr. 11 Uitgegane stukken 1944

nr. 14 Uitgegane stukken 1945 jan-1945 aug.

07. OPZET EN ORGANISATIE VAN DE HULPVERLENING BIJ LUCHTONGEVALLLEN.

Nr. 97 Rapporten & verslagen van bombardementen en andere luchtaanvallen en de daarvan geleden schade, 1940 aug-1945 mei

NB.: met overzicht van gedurende de oorlog beschadigde percelen

4.3 FOTO'S, PRENTEN EN KAARTEN

Delta-photo's Luchtfoto's (1982) 1988-1993

Alleen van Hilversum & Naarden-Bussum

OVERZICHT VAN DE MELDINGEN DIE BIJ HET EOCKL BEKEND ZIJN VAN DE GEMEENTEN BLARICUM.

WO_NR:	DATUM:	CATEGORIE:	ADRES LIGPLAATS:
19720675	04-apr-72	C	Huizerweg 9a
19741006	12-apr-74	C	Huizerweg 9a
19741082	19-apr-74	C	Bijvanck
19751975	07-aug-75	C	Bijvanck
19763762	04-nov-76	C	op het strand
19764099	14-dec-76		perceel aan de Kerklaan 3 te Blaricum Op deze locatie is reeds een tweetal granaten aangetroffen
19770015	04-jan-77	C	
19770541	08-mrt-77	ZA	
19771301	27-apr-77	C	Buizerd 104
19772419	22-jul-77	C	
19773737	14-nov-77	C	De Noord
19780343	16-feb-78	C	
19780683	29-mrt-78	C	v.d. Wondeweg 76 Haalderen Bemmelen
19781629	06-jun-78	C	De Dam 60
19783322	24-nov-78	C	Gooimeer
19792842	06-okt-79	C	Molenweg 26
19793043	23-okt-79	ZA	
19793538	11-dec-79	VZA	Tweede Molenweg 26
19800415	22-feb-80	C	Bosperceel
19800543	03-mrt-80	ZA	Bloemlaanweg 7
19802120	24-jun-80	C	
19803905	20-dec-80	VZA	
19811855	18-jun-81	C	
19813456	09-nov-81	C	
19822429	20-jul-82	C	
19822900	03-sep-82	C	Pastoor De Sayerweg 2

WO_NR:	DATUM:	CATEGORIE:	ADRES LIGPLAATS:
19841246	20-apr-82	C	
19851267	03-mei-85	C	Melkweg 15
19872066	03-aug-87	C	
19872940	24-okt-87	C	
19881000	18-apr-88	C	Buizerd 24 tuin
19891298	03-mei-89	C	Eemnisserweg
19892472	14-aug-89	C	
19951756	21-aug-95	C	Eemnisserweg 32 tuin

OVERZICHT VAN DE MELDINGEN DIE BIJ HET EOCKL BEKEND ZIJN VAN DE GEMEENTEN HUIZEN.

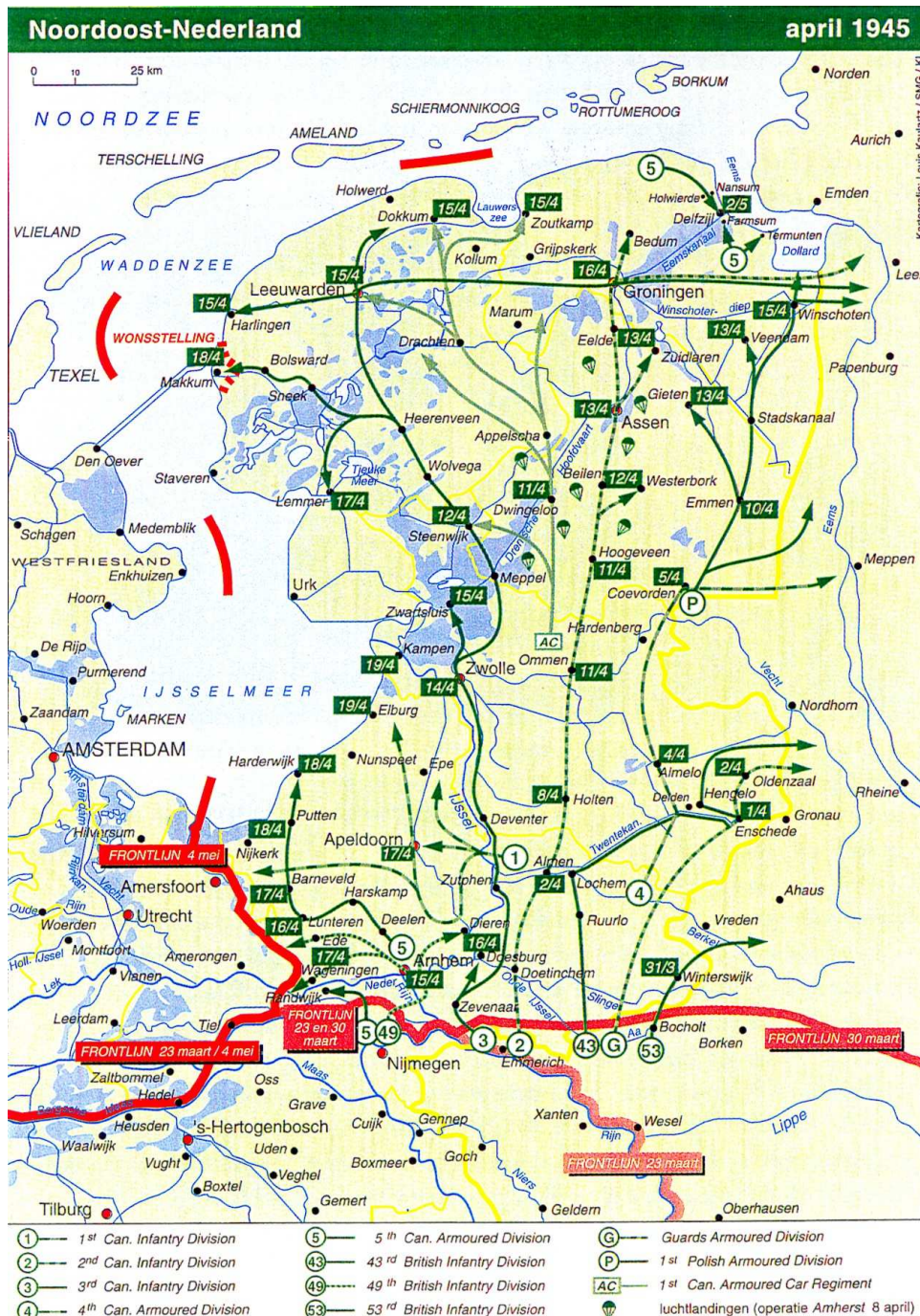
WO_NR:	DATUM:	CATEGORIE:	ADRES LIGPLAATS:
19720042	06-jan-72	C	Flevolaan 7
19720655	30-mrt-72	C	
19721150	23-mei-72	C	
19741702	13-jun-74	C	
19752060	15-aug-75	C	Eikenlaan 7
19763987	30-nov-76	C	
19772885	29-aug-77	C	Tjalk 2
19790796	17-apr-79	C	
19790969	24-apr-79	C	
19792583	17-sep-79	C	
19800118	17-jan-80	C	hoek meentweg-langstraat
19800644	11-mrt-80	C	Hooghuizerweg 20
19801949	11-jun-80	C	Camping NTKC te Naarden
19811344	06-mei-81	C	
19812874	21-sep-81	C	Fluitkruit 28
19820758	25-mrt-82	C	
19821657	13-mei-82	C	
19830274	04-feb-83	C	
19830692	18-mrt-83	C	
19832123	15-jul-83	C	
19853210	12-okt-85	C	
19860112	22-jan-86	C	

WO_NR:	DATUM:	CATEGORIE:	ADRES LIGPLAATS:
19862519	30-jul-86	C	
19862818	25-aug-86	C	
19863540	18-okt-86	C	
19871216	08-mei-87	C	
19871473	30-mei-87	C	
19880717	31-mrt-88	C	
19881308	03-mei-88	C	
19882626	02-sep-88	C	
19890085	10-jan-89	C	
19890086	10-jan-89	C	
19892496	15-aug-89	C	
19892696	01-sep-89	C	
19893977	27-dec-89	C	
19900043	05-jan-90	C	
19900157	23-jan-90	C	
19901537	06-jun-90	C	
19930673	01-apr-93	C	langoed ter Beek
19932107	23-sep-93	C	
19940377	08-mrt-94	C	
19940439	15-mrt-94	C	
19941196	01-jun-94	C	
19941351	23-jun-94	C	ambachtsweg vuilscheidingsstation Huizen
19941813	27-aug-94	C	
19942664	12-dec-94	C	callantsoog onder een fundering van een strandpost
19950515	29-mrt-95	C	

WO_NR:	DATUM:	CATEGORIE:	ADRES LIGPLAATS:
19950519	29-mrt-95	C	
19960164	01-feb-96	C	
19961115	25-mei-96	C	speelterrein nabij steenfabriek
19961561	26-jul-96	C	
19970329	01-mrt-97	C	
19971014	04-mei-97	C	

Bijlage N

Brief Negatief advies Bijdragebesluit kosten ruiming explosieven Tweede Wereldoorlog (losbladig)
